

Diskutēts par sabiedriskā transporta jautājumiem

Otrdien, 27.jūnijā, Vidzemes plānošanas reģiona (turpmāk arī VPR) Attīstības padomes sēdē tika skatīti jautājumi, kas saistīti ar sabiedriskā transporta pakalpojumu plānošanu. Uz sēdi ieradās pārstāvji no VSIA “Autotransporta direkcija” AS “Pasažieru vilciens” un VAS “Latvijas dzelzceļš”, lai informētu plānošanas reģiona administrāciju un Vidzemes reģiona pašvaldības par šī brīža aktualitātēm sabiedriskā transporta pārvadājumos, detalizētāk iztirzājot situāciju Vidzemē. Īpaši Attīstības padomes locekļus interesēja jautājumi par braukšanas maksas tarifu politikas izmaiņām, kā arī elektrifikācija un iespējas paplašināt baterijas vilcienu kursēšanas teritoriju ārpus Pierīgas, tai skaitā attīstot Cēsu elektrifikācijas salīnu.

Saskaņā ar “Autotransporta direkcijas” (turpmāk arī ATD) sniegto informāciju, šobrīd visā Latvijā notiek nerentabla maršrutu izvērtēšana, un Vidzemē par tādiem uzskatāmi 74 maršruti. Ņemot vērā, ka nozarē ik gadu trūkst finansējuma, sagaidāms, ka maršrutu tīkla optimizēšana turpināsies, tomēr ATD pārstāvji apņēmušies meklēt alternatīvas, lai iedzīvotājiem turpinātu nodrošināt mobilitātes iespējas. Nepietiekošais finansējums ir iemesls arī braukšanas maksas politikas maiņai, tomēr tā notiks pakāpeniski, ievērojot atšķirīgos ienākumu līmeņus Latvijā – Pierīgā plānots straujāks cenu kāpums, kamēr citviet reģionos biļešu cenu kāpums būs mērenāks. Kā skaidroja ATD pārstāvji, mazāks biļešu cenu kāpums skars tos pasažierus, kas veiks īsās

distances (līdz 70 km), piemēram, nokļūšanai uz darbu; atsevišķos gadījumos maksa par braucienu varētu saglabāties līdzšinējā apmērā. Šobrīd tiek prognozēts, ka izmaiņas braukšanas maksā sagaidāmas ne ātrāk kāši gada beigās, nākamā gada sākumā. Jautājums tiks skatīts Sabiedriskā transporta padomes sēdē augustā.

ATD pārstāvji informēja, ka šobrīd autobusu pasažieru skaits visā Latvijā pēc pandēmijas pieaug, tomēr joprojām nav sasniedzis 2019.gada līmeni. ATD skaidro, ka iemesli varētu būt divi – reisu skaita izmaiņas (to skaits ir sarucis, līdz ar to arī pasažieru skaits), kā arī iedzīvotāju paradumu maiņa, t.sk. attālinātā darba iespējas, kas samazinājušas vajadzību pēc pārvietošanās ikdienā. Tāpat ATD pārstāvis informēja, ka dzelzceļa pārvadājumos vērojama pretēja situācija – pasažieru skaits pieaug; tiek novērtēts piedāvātais komforts un iespēja ietaupīt laiku. Kā piemērs tika minēta līnija Rīga-Gulbene, kurā vērojams īpaši straujš pasažieru skaita pieaugums 2022.gadā, to skaidrojot ar reisu skaita palielināšanu. Tāpat tika pieļauts, ka Cēsis un Valmiera varētu kļūt par centrālajiem Vidzemes mobilitātes punktiem – vietām, kur satiekas dažādi transporta veidi.

VAS “Latvijas Dzelzceļš” pārstāvji informēja Attīstības padomes locekļus par dzelzceļa infrastruktūras modernizācijas un attīstības iecerēm, kas ietver platformu paaugstināšanu, vilcienu kustības ātruma palielināšanu līdz 140 km/h, kā arī elektrificētās zonas palielinājumu par 95km līdz 2030.gadam. Plānoti staciju labiekārtošanas un modernizācijas darbi, no kuriem Vidzemes teritorijā līnijā Rīga-Lugaži darbi plānoti 2029.gadā. Par plānotajiem ieguldījumiem infrastruktūras attīstībā tiks organizētas diskusijas ar plānošanas reģioniem.

Papildus šiem jautājumiem, VPR Attīstības padomes locekļi norādīja, ka valsts līmenī būtu jāaktualizē atbalsts stratēģiski nozīmīgu objektu attīstībai pašvaldībās. Kā piemērs, par kuru diskutēja šajā sanāksmē – Valmieras Industriālā parka izveide un nepieciešamība izbūvēt 800 m garu pievadu parka teritorijas savienošanai ar dzelzceļa pamata infrastruktūru. Attīstības padome bija vienisprātis, ka pašvaldībai šinī gadījumā nebūtu pienākums izbūvēt dzelzceļa infrastruktūru.

Attīstības padome vienojās atbalstīt Ogres novada pašvaldības rosinājumu virzīt grozījumus Sabiedriskā transporta pakalpojuma likumā, aicinot izteikt likuma 31.pantu jaunā redakcijā, mainot likumā noteikto prasību izpildes termiņu, to pagarinot līdz 2026.gada 1.jūlijam. Likuma 5.panta otrajā daļā ir noteikts, ka valstspilsētas pašvaldības kompetencē ir pārzināt maršrutu tīkla pilsētas nozīmes maršrutus savā teritorijā, kā arī organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus maršrutu tīkla pilsētas nozīmes maršrutos. Ņemot vērā minēto, Ogres novada pašvaldība uzsāka iepirkuma sagatavošanas darbus – veica tirgus izpēti, iepazīnās ar citu pašvaldību atklāto konkursu gaitu un rezultātiem, kā arī uzsāka pašvaldības konkursa nolikuma un darba uzdevuma izstrādi. Novēloti tika saņemta informācija par pašvaldības iespējām tiešā piešķiruma veidā piešķirt tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus ar autobusu pārvadātājiem (kapitālsabiedrībai), kurā pašvaldībai ir tieša līdzdalība. Lai izvērtētu atbilstošāko un izdevīgāko risinājumu, Ogres novada pašvaldībai

nepieciešams ilgāks laiks nekā norādīts Likuma pārejas noteikumos. Vidzemes plānošanas reģions, saskaņā ar padomes sēdē noslēgto vienošanos, rosinās Satiksmes ministrijai grozījumus likumā.

Sēdes laikā VPR Attīstības padome tika iepazīstināta ar jaunā Interreg Europe programmas projekta “Spotlog” mērķi un plānotajām aktivitātēm, ņemot vērā, ka sagaidāma cieša sadarbība ar Vidzemes plānošanas reģiona pašvaldībām “pēdējās jūdzes” transporta pakalpojumu nodrošināšanai reģionā. Klātesošie atzina, ka tēma ir aktuāla, īpaši attālākām teritorijām un tajās dzīvojošajiem. Viņi arī pauda interesi izmantot iespējas, lai iepazītos ar ārvalstu partneru pieredzi un jau funkcionējošiem risinājumiem ārvalstīs, t.sk. izzinot mobilitātes centru darbību, un dažādu risinājumu ieviešanas praktisko pieredzi. Tuvākajā laikā plānota situācijas izpēte pašvaldībās, lai apzinātu aktivitātes, kas būtu jāīsteno vietējā līmenī pasažieru un loģistikas pārvadājumu uzlabošanai. Padomes locekļi tika informēti par projekta rezultātu iespējamo integrēšanu Vidzemes plānošanas reģiona attīstības dokumentos to pilnveidei un uzlabojumiem.

Plānošanas reģiona lēmējorgāns ir plānošanas reģiona Attīstības padome. Plānošanas reģiona Attīstības padomi no attiecīgo pašvaldību deputātiem ievēlē plānošanas reģionā ietilpstošo pašvaldību priekšsēdētāju kopsapulce. Plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētāju ievēlē Plānošanas reģiona attīstības padome no tajā ievēlētajiem padomes locekļiem. Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padomē pārstāvētas visas reģiona 11 pašvaldības. VPR Attīstības padomes sastāvs skatāms **šeit**.

